

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/156/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200929
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8014200929.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa Ing. Z. H., narodeného XX.XX.XXXX, bytom W., proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústredie, Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o predčasný starobný dôchodok, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/64/2014-14 zo dňa 30. septembra 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/64/2014-14 zo dňa 30. septembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.05.2014 ako správne potvrdil.

Podľa právneho názoru krajského súdu navrhovateľovo tvrdenie, že predčasný starobný dôchodok mu nebol vypočítaný správne, je nedôvodné, pretože jeho tvrdenie nezodpovedá zákonu č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu, od ktorého navrhovateľ žiadal priznať predčasný starobný dôchodok. V žiadnom prípade nemožno hovoriť o retroaktivite, pretože retroaktivita znamená uplatnenie určitého právneho predpisu spätne, teda retroaktivita znamená spätné pôsobenie neskoršej právnej normy do minulosti, pričom právne normy v podmienkach demokratického štátu v zásade pôsobia do budúcnosti a nie do minulosti. Podľa názoru krajského súdu je bez akýchkoľvek pochybností, že navrhovateľovi je priznaný predčasný starobný dôchodok od 01.04.2014, a teda odporkyňa bola povinná aplikovať zákon o sociálnom poistení v znení účinnom k uvedenému dňu.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250 l ods. 2 O. s. p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Vo včas podanom odvolaní navrhovateľ navrhol odvolaciemu súdu, aby s poukázaním na ustanovenie § 250l ods. 2 O. s. p. a v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. zrušil rozhodnutie odporkyne z dôvodu, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ má za to, že prvostupňový súd sa nijako nevysporiadal s jeho obranou, kedy rozhodnutie odporkyne napadol riadnym odvolaním s relevantnými dôvodmi a žiadal o prepočítanie sumy predčasného dôchodku z dôvodu, že so spätnou účinnosťou bol zmenený už priznaný osobný mzdový bod za roky 1992, 1993 a 1994. Podľa názoru navrhovateľa odporkyňa pri výpočte uplatnila retroaktivitu, ktorá nemá v slovenskej a európskej legislatíve právnu oporu. Za roky 1992, 1993 a 1994 navrhovateľ a jeho zamestnávateľia odvodili odporkyni objem finančných prostriedkov, ktoré podľa vtedy platného zákona o sociálnom poistení zaručovali navrhovateľovi osobné mzdové body vo výške 5,5462, 7,5938 a 8,0576.

Pri výpočte predčasného starobného dôchodku odporkyňa navrhovateľovi priznala podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť až dňa 01.01.2004, osobné mzdové body vo výške 3,3 a 3, čím podľa názoru navrhovateľa došlo v tomto prípade k uplatneniu pravej retroaktivity, keď pri výpočte predčasného starobného dôchodku ukrátila odporkyňa navrhovateľa na jeho právach napriek tomu, že navrhovateľ a jeho zamestnávateľia si splnili povinnosti v rokoch 1992, 1993 a 1994 podľa zákona platného v tom čase.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. V podanom vyjadrení odporkyňa opätovne uvádza rovnaké skutočnosti ako vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľa zo dňa 22.07.2014. Má za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne, a preto odporkyňa navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p., odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 30.09.2014. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p., pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 62 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., osobný mzdový bod je najviac v hodnote 3.

Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového

poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa § 63 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., na hodnotu priemerného osobného mzdového bodu prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

Podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty zníženej o 0,5 % za každých začatých 30 dní odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis odporkyne, najvyšší súd zistil, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporkyňa citovala ustanovenie § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého nárok na predčasný starobný dôchodok vzniká, ak poistenec získal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a suma predčasného starobného dôchodku ku dňu, od ktorého požiadal o priznanie, je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Odporkyňa mala za preukázané, že navrhovateľ ku dňu 01.04.2014 získal 16094 dní obdobia dôchodkového poistenia, s odkazom na rozpis uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia. Ďalej odporkyňa uviedla, že pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Podľa § 60 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia. Z uvedeného vyplýva, že ku dňu priznania dôchodku navrhovateľ získal 44 rokov a 34 dní obdobia dôchodkového poistenia. Suma predčasného starobného dôchodku je určená podľa § 68 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 543/2010 Z.z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty zníženej o 0,5 % za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku. Priemerný osobný mzdový bod je určený ako podiel úhrnu osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období vyjadreného v rokoch. Rozhodujúce obdobie sa určilo v súlade s § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na výplatu dôchodku, sú to kalendárne roky 1984 až 2013. Do rozhodujúceho obdobia nepatria kalendárne roky pred 1. januárom 1984 a ani kalendárne roky, počas ktorých poistenec získal 365 (366) dní náhradnej doby, doby štúdia, doby výkonu civilnej služby, obdobia poberania invalidného dôchodku po 31. decembri 2007 priznaného a vyplácaného sociálnou poisťovňou alebo obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod. Osobné mzdové body v týchto kalendárnych rokoch sa zisťujú osobitne za každý kalendárny rok, a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platí poistné na dôchodkové poistenie a všeobecného vymeriavacieho základu uvedeného v prílohe č. 3 k zákonu č. 461/2003 Z.z. a v príslušných opatreniach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorými boli ustanovené sumy všeobecných vymeriavacích základov za kalendárne roky po kalendárnom roku 2002. Všeobecný vymeriavací základ za kalendárny rok 2013 sa podľa § 11 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. rovná všeobecnému vymeriavaciemu základu za rok 2012. Osobný mzdový bod môže mať podľa § 62 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. najviac hodnotu 3. Prehľad hodnôt osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je uvedený v osobnom liste.

Poistencovi, ktorý v niektorom kalendárnom roku rozhodujúceho obdobia získal obdobie dôchodkového poistenia podľa § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., patrí za takýto kalendárny rok osobný mzdový bod, ktorého hodnota je 0,3. Takýto kalendárny rok sa z rozhodujúceho obdobia vylučuje a na výpočet priemerného osobného mzdového bodu sa vylúči aj počet dní kalendárneho roka obdobia dôchodkového poistenia. Ak takéto obdobie dôchodkového poistenia netrvalo celý kalendárny rok, patrí pomerná časť hodnoty osobného mzdového bodu pripadajúca na túto časť kalendárneho roka podľa § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. Osobný mzdový bod v hodnote 0,3 patrí podľa § 62 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. za kalendárny rok, v ktorom poistenec poberal po 31.decembri 2007 počas celého kalendárneho roka invalidný dôchodok priznaný a vyplácaný sociálnou poisťovňou (vrátane dôchodku priznaného podľa právnych predpisov účinných do 31.decembra 2003). Ak poistenec v takomto kalendárnom roku nezískal aj iné obdobie dôchodkového poistenia, tento kalendárny rok sa z rozhodujúceho obdobia vylučuje a na výpočet priemerného osobného mzdového bodu sa vylúči aj počet dní kalendárneho roka obdobia dôchodkového poistenia. Ak takéto obdobie dôchodkového poistenia netrvalo celý kalendárny rok, patrí pomerná časť hodnoty osobného mzdového bodu pripadajúca na túto časť kalendárneho roka podľa § 62 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z..

Pretože navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov v kalendárnom roku 1984 18 dní, v kalendárnom roku 1990 12 dní, patrí mu za tieto obdobie pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 75,7416. V rozhodujúcom období úhrnom získal 10943 dní dôchodkového poistenia, to znamená 29,9809 rokov dôchodkového poistenia podľa § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z..

Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod, je 2,5264. Podľa § 63 ods. 3 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. sa priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítava v plnej výške, z hodnoty od 1,25 do hodnoty neprevyšujúcej hodnotu 3 sa v roku 2014 započítava 76 %. V súlade s uvedeným je hodnota priemerného osobného mzdového bodu 2,2201. Ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok, t. j. ku dňu 01.04.2014, navrhovateľ získal 16094 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu predčasného starobného dôchodku je 44,0932 rokov dôchodkového poistenia. Aktuálna dôchodková hodnota platná ku dňu 01.04.2014 je podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 469/2013 Z.z., ktorým sa určila suma aktuálnej dôchodkovej hodnoty na rok 2014, 10,2524 €. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. navrhovateľ dosiahne dovŕšením 62 rokov veku, dňa 10.02.2016. Od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok, od 01.04.2014, mu do dovŕšenia dôchodkového veku, do 10.02.2016, chýba 680 dní.

Suma predčasného starobného dôchodku je 888,30 € mesačne. Je určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty, znížený o 0,5 % za každých začatých 30 dní obdobia, za ktoré sa dôchodok znižuje. Za 680 dní sa znižuje o 11,50 %, to znamená o 115,41640357 € mesačne. Priemerný osobný mzdový bod 2,2201 x 44,0932 rokov obdobia dôchodkového poistenia x aktuálna dôchodková hodnota 10,2524 - 115,41640357 = 888,30 € mesačne.

Suma predčasného starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. zvyšuje o 8,90 € mesačne (o pevnú sumu zvýšenia predčasného starobného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. c) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z.z.) na 897,20 € mesačne.

Suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 554/2008 Z.z. a podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 186/2013 Z.z. ku dňu 01.04.2014 je 198,09 € mesačne. 1,2-násobok tejto sumy predstavuje 237,70 €. Suma predčasného

starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, preto navrhovateľ splnil podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok.

Obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body sú uvedené v osobnom liste, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia a je jeho neoddeliteľnou súčasťou. Odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok podľa § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 413/2012 Z.z. stáva starobným dôchodkom.

Pre rozhodnutie vo veci bolo potrebné posúdiť, či odporkyňa postupovala správne pri priznaní predčasného starobného dôchodku, keď priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok odo dňa 01.04.2014 podľa zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k uvedenému dňu.

V danom prípade navrhovateľ má za to, že odporkyňa pri výpočte predčasného starobného dôchodku uplatnila retroaktivitu, ktorá nemá v slovenskej a európskej legislatíve právnu oporu. Navrhovateľ žiadal o prepočítanie sumy predčasného dôchodku z dôvodu, že so spätnou účinnosťou bol zmenený už priznaný osobný mzdový bod za roky 1992, 1993 a 1994.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V zmysle citovaného ustanovenia najvyšší súd sa s poukazom na doterajšiu súdnu prax stotožnil s názorom krajského súdu a pre zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu uvádza doplňujúce dôvody.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojej rozhodovacej činnosti viackrát zaoberal časovou pôsobnosťou právnych noriem a aj v náleze PL. ÚS 16/09-51 zo dňa 27.10.2010 konštatoval, že: „náhle zmeny pravidiel súvisia s kategóriami retroaktivity, ochrany nadobudnutých opráv a legitímnym očakávaním vychádzajúcim z tradície (pôvodne nemeckej) administrativistiky (porov. Tiež Hendrych, D.: Správni právo, obecná časť. 7. Vydání. Praha: C.H.Beck 2009, s. 813). Takéto legitímne očakávanie, účelom ktorého je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci, je potrebné metodicky odlišovať od konceptu legitímneho očakávania, ktorým Európsky súd pre ľudské práva definuje predmet ochrany, a teda aplikovateľnosť čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Podľa citovaného nálezu ústavného súdu tiež je „...nepochybne nadobudnutým právom nárok na konkrétnu dávku, ktorá bola splatná podľa predchádzajúceho predpisu. K zásahu do takého nároku však nedošlo a taký zásah nebol ani namietaný. Technicky je nadobudnutým právom aj právo na príspevok vo výške nie nižšej, ako vo výške vypočítanej na základe pôvodného vzorca v tom zmysle, že ak by nebol zmenený zákon, tak by bol štát povinný plniť zodpovedajúcu povinnosť. V okolnostiach danej veci však nejde o nadobudnuté právo hodné momentálnej špeciálnej ústavnej ochrany, čo vyplýva hlavne s charakteru samotného príspevku a kontextu jeho modifikácie...“.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť rozdiel medzi nepravou a pravou retroaktivitou, ktorým sa zaoberá napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd 1/2010 zo dňa 29. septembra 2011: „K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci.

Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny

predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať).

Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy“. (obdobne aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 98/2010 zo dňa 29.06.2010)

Okrem toho v právnom štáte platí princíp prezumpcie ústavnosti - len Ústavnému súdu Slovenskej republiky prislúcha vysloviť, či určitá norma alebo jej časť, či ustanovenie, je ale nie je v dôsledku obsiahnutej pravej - neprípustnej - retroaktivity - protiústavná a teda v právnom štáte neprípustná.

Odvolací súd ďalej poukazuje na súvisiacu judikatúru, napr. na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 16/09-51 zo dňa 27.10.2010, podľa ktorého: „Náhle zmeny pravidiel vyžadujú nezriedka z ústavnoprávneho hľadiska zvýšenú pozornosť, ktorú im preto ústavný súd aj v potrebnom rozsahu venuje. Každý prípad je však osobitý a vyžaduje si dôkladné zhodnotenie všetkých okolností. Náhle zmeny pravidiel súvisia s kategóriami retroaktivity, ochrany nadobudnutých práv a legitímnym očakávaním vychádzajúcim z tradície (pôvodne nemeckej) administratívistiky. Takéto legitímne očakávanie, účelom ktorého je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci, je potrebné metodicky odlišovať od konceptu legitímneho očakávania, ktorým Európsky súd pre ľudské práva definuje predmet ochrany, a teda aplikovateľnosť čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Najvyšší súd SR sa priklonil k názoru prvostupňového súdu a má za to, že odporkyňa pri výpočte predčasného starobného dôchodku postupovala správne, keď na výpočet predčasného starobného dôchodku použila zákon č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu, od ktorého navrhovateľ žiadal priznať predčasný starobný dôchodok.

Na námietku navrhovateľa týkajúcej sa určenia osobného mzdového bodu za roky 1992, 1993 a 1994 najvyšší súd uvádza, že podľa § 62 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. je osobný mzdový bod najviac v hodnote 3. V informácii o stave individuálneho stavu účtu poistenca má síce navrhovateľ uvedený osobný mzdový bod v roku 1992 5,5462, v roku 1993 7,5938 a v roku 1994 8,0576, ale podľa § 63 ods. 2 zákona, na hodnotu priemerného osobného mzdového bodu prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

Vzhľadom na uvedené a vzhľadom na súvisiacu judikatúru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, má najvyšší súd za to, krajský súd postupoval správne keď, napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil. Odporkyňa posúdila vec po právnej stránke správne, keď pri výpočte predčasného starobného dôchodku použila znenie právneho predpisu účinného ku dňu, od ktorého navrhovateľ žiadal priznať predčasný starobný dôchodok. V danom prípade ide o nepravú retroaktivitu, ktorá je v slovenskom právnom poriadku dovolená. Zákon č. 461/2003 Z.z. účinný ku dňu 01.04.2014 uznáva právo navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok a upravuje iba výpočet predčasného starobného dôchodku, resp. upravuje nový mechanizmus uplatnenia tohto práva navrhovateľa.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1

O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže navrhovateľ v konaní nemal úspech a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.